

ปัญหาความรับผิดของผู้ซื้อเสื้อผ้าแบรนด์เนมที่ละเมิดลิขสิทธิ์ Liability Problems of brand-name pirated product buyers

ณญา ศิริชาติ¹

Naya Sirichat¹

สาระสังเขป

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดของผู้ซื้อเสื้อผ้าแบรนด์เนมที่ละเมิดลิขสิทธิ์ ซึ่งในปัจจุบันพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ยังไม่มีการกำหนดความรับผิดของผู้ซื้อหรือครอบครองเสื้อผ้าแบรนด์เนมที่ละเมิดลิขสิทธิ์ แต่เนื่องจากผู้เขียนเห็นว่า ผู้ซื้อเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้มีการละเมิดลิขสิทธิ์ในเสื้อผ้าแบรนด์เนม กล่าวคือ เป็นไปตามหลักอุปสงค์อุปทาน เมื่อมีผู้ต้องการซื้อเสื้อผ้าแบรนด์เนมที่ละเมิดลิขสิทธิ์จำนวนมาก ย่อมทำให้มีผู้ขายเสื้อผ้าแบรนด์เนมที่ละเมิดลิขสิทธิ์มากด้วยเช่นกัน อันเป็นการส่งผลกระทบต่อสภาพสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และภาพลักษณ์ของประเทศเป็นอย่างมาก จึงจำเป็นที่จะต้องหามาตรการต่างๆ ในป้องกันและปราบปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ในเสื้อผ้าแบรนด์เนมให้หมดไปหรือลดลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยพบว่า

การที่ในปัจจุบันมีการละเมิดลิขสิทธิ์ในเสื้อผ้าแบรนด์เนมจำนวนเพิ่มมากขึ้นนั้นผู้ซื้อถือว่าเป็นผู้ให้การสนับสนุนและส่งเสริมผู้กระทำละเมิดลิขสิทธิ์ โดยใช้สิทธิของตนไปละเมิดสิทธิของผู้อื่น ซึ่งเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตและการกระทำโดยขาดจริยธรรมในการเคารพสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ แต่อย่างไรก็ตาม จากการศึกษากฎหมายลิขสิทธิ์ของต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และฝรั่งเศส จะเห็นได้ว่า แม้ต่างประเทศจะไม่มีกฎหมายบัญญัติความรับผิดกับผู้ซื้อโดยตรง แต่ก็มีกฎหมายพอเทียบเคียงในการเอาผิดกับผู้ครอบครองสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์และผู้นำสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์เข้าประเทศ เป็นต้น และยังมิบทลงโทษกับผู้กระทำละเมิดลิขสิทธิ์ที่รุนแรง

ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนจึงเห็นสมควรเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาความรับผิดของผู้ซื้อเสื้อผ้าแบรนด์เนมที่ละเมิดลิขสิทธิ์ โดยการกำหนดความผิดของผู้ซื้อเสื้อผ้าแบรนด์เนมที่ละเมิดลิขสิทธิ์ไว้ในกฎหมายลิขสิทธิ์ และกำหนดให้มีการเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนทั่วไปให้เข้าใจในเรื่องการให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ บทลงโทษ และนอกจากนั้นยังกำหนดให้รัฐมีอำนาจในการควบคุมราคา เพื่อให้ประชาชนได้รับความเป็นธรรมในด้านราคาและไม่เห็นถึงความแตกต่างด้านราคาระหว่างสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ กับสินค้าที่มีลิขสิทธิ์มากนัก

คำสำคัญ : ความรับผิดของผู้ซื้อเสื้อผ้าแบรนด์เนมที่ละเมิดลิขสิทธิ์

¹ อาจารย์ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์
รับต้นฉบับ 2 มิถุนายน 2557 รับตีพิมพ์ 28 กรกฎาคม 2557

SUMMARY

This research is to study the liability problems of brand-name pirated product buyers. In the present, the Copyright Act B.E. 2537 has not included the liability of brand-name pirated product buyers. The author points that the buyers of these pirated goods are one of the major reasons that bring about the trend of piracy following the law of supply and demand. The numbers of buyers increase, the number of sellers increase as a response. As a result, this trend affects the social status, the economy, the culture, as well as the image of the country. It is essential to set up the defensive measure in order to protect and go against piracy with brand-name products.

This research has been found that the buyers are considered to be the supporters of those who enhance the act of piracy by using their rights to infringe the rights of others. This act is considered to be dishonest in which there is just no morality in respecting the rights of other individuals. Nevertheless, various copyright laws from several countries like the United States of America, the United Kingdom and France have shown that these countries do not have a direct liability or a law for those who purchase pirated goods, there is somewhat a similar law that marks the liability of the owners of the pirated brand-name goods as well as those who import these goods directly into the country. Furthermore, these countries have definite, strong punishments for those who own brand-name pirated goods.

For this reason, the author points that there should solve the problem liability of brand-name pirated goods by setup punishment in copyright law. Knowledge propagation should be provided through people to understand regarding copyright protection, and punishment. Besides, government sector has authorized in price control in order that the consumers receive a fair and reasonable price. There should not be different in pricing between pirated goods and goods with copyright.

Keywords : Problem liability of brand-name pirated product buyers

บทนำ

ในปัจจุบันเสื้อผ้าแบรนด์เนมที่มีการวางขายอยู่ในท้องตลาดนั้น ไม่ว่าจะวางขายที่ห้างสรรพสินค้า ตลาดนัด หรือเว็บไซต์ ฯลฯ จะเห็นได้ว่า เสื้อผ้าแบรนด์เนมดังกล่าวถือเป็นผลงานทางปัญญาของผู้สร้างสรรค์ที่ใช้ความวิริยะอุตสาหะในการสร้างสรรค์ผลงาน จึงทำให้เสื้อผ้าแบรนด์เนมนี้มีเอกลักษณ์ เช่น มีเส้นลวดลาย และภาพวาดบนเสื้อผ้า เป็นต้น แตกต่างจากเสื้อผ้าโดยทั่วไป ด้วยเอกลักษณ์ที่แตกต่างนี้ทำให้เสื้อผ้าแบรนด์เนมมีความสวยงาม เป็นที่สะดุดตา และที่สำคัญได้รับความนิยมในกลุ่มผู้บริโภค ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้เสื้อผ้าแบรนด์เนมที่เกิดจากการสร้างสรรค์โดยใช้ความวิริยะอุตสาหะจึงได้รับความนิยมคุ้มครองภายใต้กฎหมายลิขสิทธิ์ในฐานะที่เป็นงานศิลปกรรมตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

การละเมิดลิขสิทธิ์ในเสื้อผ้าแบรนด์เนมในปัจจุบันถือว่าเป็นปัญหาสำคัญและก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของลิขสิทธิ์ ซึ่งจะเห็นได้จากจากตลาดนัดหรือเว็บไซต์ต่างๆ ทั่วประเทศที่มีการวางจำหน่ายเสื้อผ้าแบรนด์เนมเป็นจำนวนมาก จนอาจทำให้ประชาชนทั่วไปเห็นว่าเป็นเรื่องปกติ ไม่ได้สร้างปัญหาหรือเป็นความผิดอาญาใดๆ นอกจากนั้นแม้จะมีการจับกุมผู้กระทำผิดปีละกว่าหมื่นคดี (กรมทรัพย์สินทางปัญญา : การป้องกันปราบปราม, 2555) แต่ก็มิได้ทำให้ปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ดังกล่าวลดน้อยลง ในทางตรงกันข้ามปัญหาดังกล่าวข้างต้นกลับเพิ่มมากขึ้นทุกวัน โดยเฉพาะในประเทศไทยนับวันปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์มีแต่จะเพิ่มทวีความรุนแรงขึ้นและอยู่ในบัญชีประเทศที่ถูกจับตามองเป็นพิเศษ (กรมทรัพย์สินทางปัญญา การจัดสถานะประเทศไทยตามกฎหมายการค้าของสหรัฐฯ มาตรา 301 พิเศษประจำปี 2550, 2555) นอกจากนั้นยังเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นมูลค่าหลายพันล้านบาท ไม่ว่าจะเป็นภาษีมูลค่าเพิ่มที่ควรได้รับหรือเสียโอกาสในการสร้างงานอีกเป็นจำนวนมาก และที่สำคัญทำให้รายได้ที่เจ้าของลิขสิทธิ์ควรได้รับก็ลดน้อยลง รวมทั้งทำให้ภาพลักษณ์ของประเทศเสียหาย เพราะถูกมองว่าเป็นประเทศที่ไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาซึ่งถือว่าเป็นทรัพย์สินที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ นอกจากนั้นยังเป็นการทำลายขวัญกำลังใจของผู้สร้างสรรค์ผลงานและขาดแรงจูงใจที่ผู้อื่นจะสร้างสรรค์ผลงานออกมา เกี่ยวกับความรับผิดชอบและโทษของผู้ละเมิดลิขสิทธิ์นั้น ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์

พ.ศ. 2537 มาตรา 31 กำหนดความรับผิดของผู้จำหน่ายหรือขายสินค้าที่ละเมิดลิขสิทธิ์เป็นการกระทำที่ต้องได้รับโทษตามมาตรา 70 วรรคสอง ซึ่งได้กำหนดให้บทลงโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงสองปี หรือปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับเท่านั้น อีกทั้งยังกำหนดให้เป็นความผิดอันยอมความซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ที่ได้รับจำนวนมหาศาลแล้ว บทลงโทษดังกล่าวไม่สามารถทำให้ผู้ละเมิดเกรงกลัวการละเมิดลิขสิทธิ์แต่อย่างใด ด้วยเหตุนี้ ผู้ผลิตและผู้จำหน่ายเสื้อผ้าแบรนด์เนมจึงยังคงผลิตและนำเสื้อผ้าแบรนด์เนมออกจำหน่ายเป็นจำนวนมาก ประกอบกับปัจจุบันการผลิตเสื้อผ้าแบรนด์เนมเป็นเรื่องง่าย มีราคาถูก และคุณภาพค่อนข้างดี โดยมีการลงทุนเพื่อวัตถุดิบ เช่น การส่งโรงงานผลิตผ้าและพิมพ์ลายผ้าให้มีคุณภาพใกล้เคียงของจริงมากที่สุด เป็นต้น ทำให้สินค้าละเมิดลิขสิทธิ์มีราคาถูกกว่ามาก ประกอบกับผู้บริโภคขาดจิตสำนึกที่ดีไม่เคารพในสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ นิยมสินค้าที่ละเมิดลิขสิทธิ์ จึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งซึ่งส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ผลิตและจำหน่ายสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ผลิตและทำออกมาจำหน่ายเป็นจำนวนมาก ตามหลักอุปสงค์และอุปทาน

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า แม้ว่ากฎหมายจะกำหนดความรับผิดและบทลงโทษของผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ไว้ แต่ภายใต้พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ดังกล่าว ไม่ได้บัญญัติของกำหนดความรับผิดของผู้ซื้อซึ่งเป็นผู้ที่มีความต้องการ (Demand) ในสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ จึงทำให้มีความต้องการมากขึ้น ผู้ขายก็สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ซื้อ (Supply) ซึ่งการบัญญัติความรับผิดทางอาญากับผู้ขายแต่เพียงฝ่ายเดียวไม่สามารถที่จะยับยั้งการละเมิดลิขสิทธิ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิจัยฉบับนี้จึงมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาการนิยามของบุคคลที่เป็นผู้ซื้อสินค้าอันละเมิดลิขสิทธิ์ควรจะมีควมรับผิดชอบทางอาญาหรือไม่อย่างไร ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่จะนำมาใช้บังคับในเรื่องนี้โดยตรง จึงจำเป็นต้องศึกษาถึงแนวคิด ทฤษฎี และหลักการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในประเทศไทยและต่างประเทศ โดยเฉพาะความรับผิดและบทลงโทษของผู้ซื้อเสื้อผ้าแบรนด์เนมที่ละเมิดลิขสิทธิ์เพื่อนำมาวิเคราะห์และเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาความรับผิดและบทลงโทษของผู้ซื้อเสื้อผ้าแบรนด์เนมที่ละเมิดลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 อันเป็นการป้องกันและปราบปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในช่วงศตวรรษที่ 12 เป็นต้นมา นักปราชญ์และเชื้อพระวงศ์ในยุโรปต่างให้ความสนใจในวรรณกรรมของกรีกและลาติน โดยต่างสะสมหนังสือดังกล่าวอย่างจริงจัง ทำให้ความเจริญทางการศึกษาในสมัยนั้นเป็นไปอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว ซึ่งเริ่มตั้งแต่การศึกษาที่จัดขึ้นในหมู่ของเจ้าผู้ครองแผ่นดิน เจ้าผู้ครองแคว้น สำนักสงฆ์ และได้ขยายไปสู่ประชาชนในที่สุด แต่อย่างไรก็ตามความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการต่างๆ ได้ถูกจำกัดลง เนื่องจากเอกสารต่างๆ ไม่สามารถทำสำเนาได้เพราะส่วนมากเป็นเอกสารที่เขียนด้วยมือ จนกระทั่งในปี ค.ศ. 1450 Johann Gutenberg ชาวเมือง Mainz ประเทศเยอรมนีได้เป็นผู้ค้นการพิมพ์แบบ Movable Type Printing ขึ้นในยุโรป (พงษ์ศักดิ์ กิตติสมเกียรติ, 2527 : 43) สำหรับประเทศไทย แนวคิดการให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์เกิดขึ้นในสมัย ร.ศ. 120 รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งในสมัยนั้นพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ทรงพิมพ์หนังสือกฎหมายราชบุรีขึ้นจำนวน 2 เล่ม ซึ่งกฎหมาย 2 เล่มนี้ หากไม่มีกฎหมายคุ้มครองลิขสิทธิ์ดังกล่าวอาจทำให้มีผู้คัดลอกออกพิมพ์จำหน่ายได้ และทำให้เสื่อมสิทธิต่อพระองค์ที่มีความอุตสาหะรวบรวมหนังสือนั้น ด้วยเหตุนี้ จึงได้ทรงโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ออกประกาศพระราชบัญญัติกรรมสิทธิ์ผู้แต่งหนังสือ ร.ศ. 120 เพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้แต่งหนังสือขึ้น โดยยึดถือตามกฎหมายของประเทศอังกฤษในสมัยแรกเป็นต้นแบบ (สมพล พรพัฒน์เลิศกุล, 2529 : 14)

สำหรับเหตุผลในการคุ้มครองลิขสิทธิ์ ประกอบด้วย

- 1) เหตุผลทางด้านความเป็นธรรมตามธรรมชาติที่ว่าผู้สร้างสรรค์สมควรได้รับประโยชน์ซึ่งเป็นผลผลิตจากแรงงานที่ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างสรรค์ขึ้น ประโยชน์ที่เขาทั้งหลายจะได้รับอยู่ภายใต้เงื่อนไขแห่งค่าตอบแทนการใช้งานสร้างสรรค์นั้นๆ และถือความเป็นธรรมตามธรรมชาติที่ถือว่าเมื่อผู้สร้างสรรค์ได้ทุ่มเทสติปัญญา กำลังกายก่อให้เกิดงานขึ้นมาเขาย่อมเป็นเจ้าของงานนั้น และควรมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในงานที่สามารถป้องกันมิให้ผู้อื่นมาใช้งานของเขาโดยไม่ได้รับอนุญาต (รัชชัย คุปผลศิริ, 2539 : 13)
- 2) เหตุผลแห่งความเจริญก้าวหน้าของวัฒนธรรม เมื่อผู้สร้างสรรค์ได้รับความคุ้มครอง ผลตอบแทนที่ได้รับจากงานของผู้สร้างสรรค์ที่ได้ผลิตขึ้นนั้น ทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้า

วรรณกรรม นาฏกรรม ดนตรีและอื่นๆ และขยายตลอดไปถึงหนังสือเรียน ตำราเรียน ฯลฯ ของประเทศชาติอันเป็นการพัฒนาวัฒนธรรมของชาติทางหนึ่ง

3) เหตุผลบนพื้นฐานทางเศรษฐกิจ การลงทุนบางครั้งมีความจำเป็นต่อการสร้างสรรค์ผลงาน เช่น การสร้างภาพยนตร์ การสร้างงานสถาปัตยกรรม การจัดพิมพ์หนังสือการผลิตสิ่งบันเทิงเสียง จะได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่เมื่อมีการคุ้มครองลิขสิทธิ์และจะเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศด้วย

4) เหตุผลด้านศีลธรรม งานสร้างสรรค์ที่ได้สร้างสรรค์ขึ้นเป็นการแสดงออกทางปัญญาของผู้สร้างสรรค์ ดังนั้น ผู้สร้างสรรค์ควรที่จะได้รับความเคารพนับถือ หรือมีสิทธิในการตัดสินใจในการนำมาทำซ้ำหรือออกเล่นแสดงในที่สาธารณะหรือมีสิทธิห้ามงานของเขาไปใช้จนเกิดความเสียหาย เรียกว่า “ธรรมสิทธิ”

5) เหตุผลทางด้านชื่อเสียงและเกียรติคุณของประเทศชาติ งานที่ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างสรรค์ขึ้นในประเทศใด ย่อมแสดงถึงปรัชญาหรือคุณลักษณะของคนในชาตินั้น เป็นการเผยแพร่ขนบธรรมเนียมประเพณีให้แพร่หลายไปเป็นที่รู้จักกันได้ทั่วโลก

6) เหตุผลทางด้านสังคม การเผยแพร่งานไปสู่คนจำนวนมากจะทำให้เกิดความเชื่อมโยงกันได้ระหว่างชนชั้น และกลุ่มผู้มีวัยต่างกัน และทำให้สังคมมีความมั่นคงยิ่งขึ้นผู้สร้างสรรค์จึงถือได้ว่าเป็นผู้ให้บริการแก่สังคมหากงานของเขานั้นได้เข้าถึงประชาชนทั่วไป และสร้างความก้าวหน้าให้สังคมได้ (พงษ์ศักดิ์ กิตติสมเกียรติ, 2527 : 88-89)

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีสิทธิตามธรรมชาติ (Natural right theory)

ทฤษฎีนี้สิทธิตามธรรมชาตินี้ เป็นทฤษฎีที่รัฐกำหนดให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อให้การรับรองสิทธิตามธรรมชาติของเจ้าของผลงานทางปัญญา ทฤษฎีสิทธิตามธรรมชาติเป็นแนวคิดที่ได้รับอิทธิพลมาจากการปฏิวัติครั้งใหญ่ในประเทศฝรั่งเศส และยังคงได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในบรรดานักกฎหมายในประเทศภาคพื้นยุโรป ซึ่งยึดมั่นต่อการเคารพสิทธิมนุษยชน ภายใต้ทฤษฎีนี้สิทธิตามธรรมชาติการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาเกิดขึ้นจากความเชื่อพื้นฐานที่ว่า การให้ความคุ้มครองโดยรัฐ เป็นการรับรู้ทางศีลธรรมที่เจ้าของมีอยู่เหนือผลงานทางปัญญาของตน เมื่อบุคคลใดได้สร้างสรรค์งานหรือทำการ

ประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใดขึ้นมา ผลผลิตทางความคิดดังกล่าวก็จะตกเป็นทรัพย์สินของบุคคลนั้น ด้วยเหตุนี้ การที่บุคคลใดนำเอาความคิดของผู้ประดิษฐ์ไปแสวงหาประโยชน์โดยไม่มีอำนาจจึงถือว่าเป็นการกระทำละเมิดอย่างร้ายแรงเทียบได้กับการไปลักทรัพย์ของผู้อื่น ซึ่งนักวิชาการบางกลุ่มและบุคคลที่ส่งเสริมการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา มักจะเรียกขานการกระทำละเมิดสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาว่าเป็น “การขโมย” (Stealing) หรือ “การเป็นโจรสลัด” (Piracy) และเช่นเดียวกันประเทศที่พัฒนาแล้วก็ได้ใช้ถ้อยคำดังกล่าวเรียกขานประเทศกำลังพัฒนาที่ไม่ได้จัดให้มีการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในระดับสูงด้วย (จักรกฤษณ์ ควรพจน์, 2544)

2. ทฤษฎีการคุ้มครองป้องกัน (Protect theory)

ทฤษฎีการคุ้มครองป้องกันเป็นทฤษฎีตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ว่า สิทธิควรได้รับความคุ้มครองป้องกันเช่นเดียวกับสิทธิในทางแพ่ง และถือว่าสิทธิเป็นสิทธิที่ใช้นับกับบุคคลทั่วไปซึ่งมีลักษณะพิเศษโดยมีเหตุผลสนับสนุน 2 ประการ คือ ประการแรก ชีวิตในส่วนจิตใจและสติปัญญา เป็นส่วนหนึ่งของสภาพบุคคล (Personality) เมื่อสภาพบุคคลได้รับการคุ้มครอง (Protection of one's personality) การแสดงออกทางความนึกคิดอันเป็นรูปธรรมก็เป็นส่วนหนึ่งของสภาพบุคคลที่ควรจะได้รับคุ้มครองด้วย ด้วยเหตุนี้ทำให้เห็นว่าสิทธิเป็นสิทธิแห่งสภาพบุคคล (Right of Personality) ประการที่สอง งานสร้างสรรค์อันเกิดจากผลงานของบุคคลใดบุคคลหนึ่งย่อมเป็นของบุคคลนั้นแต่เพียงผู้เดียว ถ้าสิ่งนั้นมีคุณค่าทางเศรษฐกิจก็ย่อมเป็นกรรมสิทธิ์ของบุคคลนั้น หรืออย่างน้อยที่สุดก็สมควรได้รับการคุ้มครองเช่นเดียวกับกรรมสิทธิ์ของบุคคลนั้น (ไชยยศ เหมะรัชตะ, 2551 : 29)

หลักการที่สนับสนุนทฤษฎีนี้คือ หลักความยุติธรรมตามธรรมชาติ (Principle of natural justice) ถือว่าผู้สร้างสรรค์เป็นผู้สร้างผลงานให้เกิดขึ้นด้วยความรู้ ความสามารถ สติปัญญา ความเชี่ยวชาญ และความชำนาญ และทำให้สังคมได้รับประโยชน์จากงานนั้นๆ ด้วย ดังนั้น เพื่อความเป็นธรรมแก่ผู้สร้างสรรค์ ผู้สร้างสรรค์จึงควรมีสิทธิในการใช้สอยงานของตนตามวัตถุประสงค์รวมถึงสิทธิในการอนุญาตให้ผู้อื่นใช้งานของตนด้วยหลักการด้านเศรษฐกิจ (Economic argument) ถือว่าผู้สร้างสรรค์เมื่อได้ลงทุนใดๆ ไปในการสร้างสรรค์งาน ก็ควรได้รับทุนคืนพร้อมกำไรตาม

สมควรแก่การที่ได้ลงทุนไปเป็นสิทธิที่ผู้สร้างสรรค์สามารถหาผลประโยชน์ในทางเศรษฐกิจกลับคืนมา และหลักการทางสังคม (Social argument) ถือว่าเมื่อผู้สร้างสรรค์ได้สร้างสรรค์ผลงานขึ้นและนำออกเผยแพร่ต่อสาธารณชน สังคมย่อมได้รับประโยชน์ในการทำงานนั้นไปใช้ ดังนั้น การให้ความคุ้มครองแก่ผู้สร้างสรรค์โดยสังคมจะเป็นแรงจูงใจในการสร้างสรรค์ผลงานที่มีประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นต่อไป

การพิจารณาทฤษฎีดังกล่าวเป็นเพียงการพิจารณาประกอบลักษณะ ของสิทธิที่ภายใต้ลักษณะของทรัพย์สิน (Property) สิทธิแต่เพียงผู้เดียว (Monopoly) ข้อบัญญัติของกฎหมาย (Statutory reward) สิทธิตามธรรมชาติ (Natural Right) หรือสิทธิเฉพาะบุคคล (Personal right) โดยไม่สามารถกำหนดลักษณะของสิทธิให้อยู่ในลักษณะใดได้ แต่อาจนำมาพิจารณาประกอบกันเป็นเฉพาะอย่างละเอียดอย่างละน้อย เพราะหากกำหนดทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งหรือลักษณะใดลักษณะหนึ่งจะทำให้ลักษณะของสิทธิผิดไปจากความเป็นจริง ซึ่งบรรดานักกฎหมายจึงเห็นว่า สิทธิที่มีลักษณะพิเศษที่แตกต่างและไม่เหมือนกับสิทธิประเภทอื่นตามกฎหมาย (ไชยยศ เหมะรัชตะ, 2551 : 31)

การให้ความคุ้มครองเสื้อผ้าแบรนด์เนมที่ละเมิดลิขสิทธิ์ตามกฎหมายต่างประเทศและตามกฎหมายไทย

1. ประเทศสหรัฐอเมริกา

กฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศสหรัฐอเมริกากำหนดให้เจ้าของลิขสิทธิ์มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการทำซ้ำงานลิขสิทธิ์ในสำเนาหรือสิ่งบันทึก การจัดเตรียมงานที่แยกสาขานเป็นพื้นฐานของงานลิขสิทธิ์ การเผยแพร่สำเนาสิ่งบันทึกงานลิขสิทธิ์ต่อสาธารณะโดยขายหรือโอนความเป็นเจ้าของ การให้เช่าหรือยืม ซึ่งหากผู้ใดมากระทำการดังกล่าวแก่งานอันมีลิขสิทธิ์โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำการอันละเมิดลิขสิทธิ์

Copyright Law Act 1976 Article 501.
Infringement of copyright.

(a) Anyone who violates any of the exclusive rights of the copyright owner as provided by sections 106 through 118 or of the author as provided in section 106A(a) , or who imports copies or phonorecords into the United States in violation of section 602 ,is an

infringer of the copyright or right of the author, as the case may be. For purposes of this chapter (other than section 506), any reference to copyright shall be deemed to include the rights conferred by section 106A (a). As used in this subsection, the term "anyone" includes any State, any instrumentality of a State, and any officer or employee of a State or instrumentality of a State acting in his or her official capacity. Any State, and any such instrumentality, officer, or employee, shall be subject to the provisions of this title in the same manner and to the same extent as any nongovernmental entity.

(b) The legal or beneficial owner of an exclusive right under a copyright is entitled, subject to the requirements of section 411, to institute an action for any infringement of that particular right committed while he or she is the owner of it. The court may require such owner to serve written notice of the action with a copy of the complaint upon any person shown, by the records of the Copyright Office or otherwise, to have or claim an interest in the copyright, and shall require that such notice be served upon any person whose interest is likely to be affected by a decision in the case. The court may require the joinder, and shall permit the intervention, of any person having or claiming an interest in the copyright.

(c) For any secondary transmission by a cable system that embodies a performance or a display of a work which is actionable as an act of infringement under subsection (c) of section 111, a television broadcast station holding a copyright or other license to transmit or perform the same version of that work shall, for purposes of

หากบุคคลใดกระทำการละเมิดลิขสิทธิ์ต้องได้รับโทษตามกฎหมายและจะต้องได้รับโทษหนักขึ้นหากเป็นกรณีการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์แก่งานศิลปกรรม

Copyright Law Act 1976 Article 506 (a).
 Criminal infringement.

Any person who infringes a copyright willfully and for purposes of commercial advantage or private financial gain shall be punished as provided in section 2319 of title 18.

สำหรับกรณีของการซื้อสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์นั้น ตามกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาจะไม่ได้รับอนุญาตเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้ซื้อไว้โดยตรง มีเพียงแค่กรณีของการให้เช่าพื้นที่ในการขายสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ให้มีความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุน โดยกำหนดไว้ในกฎหมายของมลรัฐนิวยอร์กว่า ผู้ให้เช่าต้องร่วมรับผิดชอบในการขายที่ผิดกฎหมายของผู้เช่าซึ่งรวมถึงการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาด้วย

New York Real Property Law. Section 231
 Lease, when void; liability of landlord where premises are occupied for unlawful purpose.

1) Whenever the lessee or or occupant other than the owner of any building or premises, shall use or occupy the same, or any part thereof, for any illegal trade, manufacture or other business, the lease or agreement for the letting or occupancy of such building or premises, or any part thereof shall thereupon become void, and the landlord of such lessee or occupant may enter upon the premises so let or occupied.

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ในประเทศสหรัฐอเมริกาได้กำหนดให้บุคคลที่เป็นผู้ซื้อสินค้าที่ละเมิดลิขสิทธิ์จากพื้นที่จำหน่ายสินค้าที่ละเมิดลิขสิทธิ์ดังกล่าวนั้นก็เท่ากับเป็นการไปสนับสนุนให้ผู้ขายมีความต้องการที่จะขายต่อไปได้เรื่อยๆ เพราะตราบดีที่ผู้ซื้อที่มีความต้องการในสินค้าที่ละเมิดลิขสิทธิ์ และยังมีกำลังทรัพย์ที่จะซื้อได้ ผู้ขายก็สามารถที่จะขายได้ต่อไป

2. ประเทศอังกฤษ

การได้รับความคุ้มครองลิขสิทธิ์ตามกฎหมายของประเทศอังกฤษนั้น ต้องเป็นงานสร้างสรรค์ที่มีความคิดริเริ่มของตนเองโดยไม่ได้ออกเลียนแบบใคร ต้องมีความพยายามที่เพียงพอในการสร้างสรรค์งาน โดยกฎหมายกำหนดให้เจ้าของลิขสิทธิ์

มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการทำซ้ำหรือดัดแปลงงานอันมีลิขสิทธิ์ของตนเอง ทำสำเนาทางอันมีลิขสิทธิ์หรือออกเผยแพร่สู่สาธารณชน ให้เช่าหรือยืมงานแก่สาธารณชน นำเสนอ นำออกแสดง เผยแพร่ งานออกสู่สาธารณชน แพร่เสียงแพร่ภาพงาน รวมถึงเคเบิล และหากมีผู้ใดมากระทำการดังกล่าวนี้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ จะต้องได้รับโทษตามกฎหมายซึ่งในส่วนที่เป็นความผิดอาญาดังกล่าวกฎหมายกำหนดให้มีโทษจำคุกไม่เกินกว่า 6 เดือน หรือปรับไม่เกินกว่า ขั้นสูงของกฎหมายที่กำหนดไว้ หรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งนี้กฎหมายไม่ได้กำหนดให้ความผิดอาญาเป็นความผิดอันยอมความกันได้

Copyright, Design and Patents Act 1988, Section 16, The owner of the copyright in a work has, in accordance with the following provisions of this Chapter, the exclusive right to do the following acts in the United Kingdom

- (a) to copy the work ;
- (b) to issue copies of the work to the public ;
- (c) to perform, show or play the work in public ;
- (d) to communicate the work to the public ;
- (e) to make an adaptation of the work or to any of the above in relation to an adaptation

Copyright, Design and Patents Act 1988, Section 107, Criminal liability for making or dealing with infringing articles ; A person commits an offence who, without the licence of the copyright owner ---

- (4) A person guilty of an offence under subsection (1)(a), (b), (d)(iv) or (e) is liable on summary conviction to imprisonment for a term not exceeding six months or a fine not exceeding £ 50,000.

ดังนั้น สำหรับกรณีความรับผิดของผู้ซื้อสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์นั้น จะเห็นได้ว่า ประเทศอังกฤษยังไม่มีกำหนดไว้ในบทบัญญัติของกฎหมาย มีเพียงแต่การกำหนดให้การกระทำ แก่งานอันมีลิขสิทธิ์แก่เจ้าของลิขสิทธิ์โดยไม่ได้รับอนุญาต เป็นการกระทำที่กระทบกระเทือนต่อตัวเจ้าของลิขสิทธิ์ และเป็นการกระทำที่ปราศจากความยินยอมจากเจ้าของลิขสิทธิ์

จึงควรได้รับโทษตามกฎหมายเท่านั้น โดยไม่ได้กล่าวถึงผู้ซื้อสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์แต่อย่างใด

3. ประเทศฝรั่งเศส

กฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศฝรั่งเศสได้ให้ความสำคัญคุ้มครองสิทธิของผู้สร้างสรรค์ในงานด้านความคิดทั้งปวงไม่ว่าจะเป็นประเภทใด การแสดงออกในรูปแบบใดเพื่อประโยชน์หรือวัตถุประสงค์ใด แต่หลักเกณฑ์สำคัญที่สุดได้แก่ ต้องมีความคิดริเริ่มของงานนั้นๆ โดยกำหนดให้เจ้าของลิขสิทธิ์เป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการทำซ้ำ แก้ไขดัดแปลง โฆษณา แสดงต่อสาธารณชน และจำหน่ายจ่ายแจก หากมีผู้ใดมากระทำการดังกล่าวนี้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ จะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี และปรับ 300,000 ยูโร ในกรณีที่เป็นการทำความผิดซ้ำ โทษดังกล่าวจะเพิ่มเป็นสองเท่า

Code de la Propriete Intellectuelle,
Article L335-9 En savoir plus sur cet article...,
Si l'auteur de l'un des delits prevus et reprimés par le présent chapitre est ou a été lié par convention avec la partie lésée, les peines encourues sont portées au double.

สำหรับกรณีของความรับผิดเกี่ยวกับผู้ซื้อสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์นั้น ประเทศฝรั่งเศสยังมิได้มีบทบัญญัติใดกำหนดความรับผิดในกรณีของการซื้อไว้ มีเพียงกรณีของการละเมิดเครื่องหมายการค้าตาม Trademarks and service marks และการละเมิดเครื่องหมายการค้าให้มีความผิดตามกฎหมายศุลกากรด้วย ซึ่งตามกฎหมายเครื่องหมายการค้านั้นกำหนดว่าบุคคลใด ถือโดยปราศจากเหตุผลอันสมควร นำเข้าภายใต้วิธีการผ่านแดน หรือส่งออกสินค้าที่มีเครื่องหมายละเมิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี และปรับไม่เกิน 300,000 ยูโร

Code de la Propriete Intellectuelle,
Article L716-10 En savoir plus sur cet article..., Est puni de trois ans d'emprisonnement et de 300 000 euros d'amende le fait pour toute personne :

- a) De détenir sans motif légitime, d'importer ou d'exporter des marchandises présentées sous une

marque contrefaisante ;

b) D'offrir à la vente ou de vendre des marchandises présentées sous une marque contrefaisante ;

c) De reproduire, d'imiter, d'utiliser, d'apposer, de supprimer, de modifier une marque, une marque collective ou une marque collective de certification en violation des droits conférés par son enregistrement et des interdictions qui découlent de celui-ci. L'infraction, prévue dans les conditions prévues au présent c, n'est pas constituée lorsqu'un logiciel d'aide à la prescription permet, si le prescripteur le décide, de prescrire en dénomination commune internationale, selon les règles de bonne pratique prévues à l'article L. 161-38 du code de la sécurité sociale ;

d) De sciemment livrer un produit ou fournir un service autre que celui qui lui est demandé sous une marque enregistrée.

L'infraction, dans les conditions prévues au d, n'est pas constituée en cas d'exercice par un pharmacien de la faculté de substitution prévue à l'article L. 5125-23 du code de la santé publique.

Lorsque les délits prévus aux a à d ont été commis en bande organisée ou sur un réseau de communication au public en ligne, les peines sont portées à cinq ans d'emprisonnement et à 500 000 euros d'amende.

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ประเทศฝรั่งเศสถือว่าการครอบครองไว้ กล่าวคือ การครอบครองเป็นอำนาจของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในขณะนั้น และทำให้บุคคลสามารถกระทำ หรือใช้สิ่งของนั้นอย่างใด โดยบุคคลนั้นอาจเป็นเจ้าของผู้ครอบครองโดยมีอำนาจตามกฎหมายหรือผู้มีไว้ในครอบครอง ดังนั้น การถือเข้ามา หรือส่งออกไปซึ่งสินค้าที่ละเมิดเครื่องหมายการค้า จึงเป็นการมีไว้ในครอบครองซึ่งของที่ละเมิดลิขสิทธิ์ นอกจากนี้ ตามกฎหมายอาญาของประเทศฝรั่งเศสยังได้กำหนดให้ผู้ซื้อที่ซื้อของละเมิดมาจากต่างประเทศโดยทราบว่าเป็นของละเมิดและได้

ส่งของละเมิดนั้นไปให้ญาติและเพื่อน ผู้ซื้อได้กระทำความผิดฐานมีสินค้าละเมิดไว้ในครอบครองโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรอีกด้วย ดังนั้น ในประเทศฝรั่งเศสจึงถือว่าการที่บุคคลใดมีไว้ในครอบครองซึ่งสินค้าละเมิดนั้นไม่ว่าจะโดยวิธีใดก็ตาม ถือว่าเป็นการมีไว้ในครอบครองโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรทั้งสิ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากประเทศฝรั่งเศสได้ให้ความสำคัญ กับการเคารพในสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์

4. ประเทศไทย

ในปัจจุบันพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 15 กำหนดให้เจ้าของลิขสิทธิ์มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวใน

4.1 การทำซ้ำหรือดัดแปลง

4.2 เผยแพร่ต่อสาธารณชน

4.3 ให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ และสิ่งบันทึกเสียง

4.4 ให้ประโยชน์อันเกิดจากลิขสิทธิ์แก่ผู้อื่น

4.5 อนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิตาม (1) (2) หรือ (3) โดยจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดหรือไม่ก็ได้ แต่เงื่อนไขดังกล่าวจะกำหนดในลักษณะที่เป็นการจำกัดการแข่งขันโดยไม่เป็นธรรมไม่ได้และมาตรา 31 กำหนดให้ผู้ใดรู้อยู่แล้วหรือมีเหตุอันควรรู้ว่างานใดได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น กระทำอย่างใดอย่างหนึ่งแก่งานนั้นเพื่อหากำไร ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำการละเมิดลิขสิทธิ์ ถ้าได้กระทำได้ดังต่อไปนี้

1) ขยาย มีไว้เพื่อขาย เสนอขาย ให้เช่า เสนอให้เช่า ให้เช่าซื้อ หรือเสนอให้เช่าซื้อ

2) เผยแพร่ต่อสาธารณชน

3) แจกจ่ายในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของลิขสิทธิ์

4) นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร

จากบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าปัจจุบันกฎหมายลิขสิทธิ์ไทย กำหนดความรับผิดชอบเฉพาะกรณีของบุคคลผู้ที่ขาย มีไว้เพื่อขาย เสนอขาย ให้เช่า เสนอให้เช่า ให้เช่าซื้อ เสนอให้เช่าเผยแพร่ต่อสาธารณชน แจกจ่ายในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของลิขสิทธิ์ นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรเท่านั้น ซึ่งยังมิได้มีการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาของผู้ซื้อสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ไว้แต่อย่างใด ดังนั้น ในอนาคตหาก

ประเทศไทยจึงกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาของผู้ซื้อสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์และต้องพิจารณาถึงหลักทฤษฎีการลงโทษทางอาญาที่ใช้อยู่ปัจจุบัน โดยเฉพาะในเรื่องผู้สนับสนุน เนื่องจากไม่อาจถือได้ว่าผู้ซื้อสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์เป็นผู้กระทำความผิดโดยตรง แต่ถึงว่าเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิด ซึ่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 ที่ใช้บังคับในปัจจุบันกำหนดความรับผิดชอบไม่ครอบคลุมไปถึงผู้สนับสนุนการกระทำความผิดที่เป็นผู้ซื้อ

วิเคราะห์ปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ในเสื้อผ้าแบรนด์เนม

จากแนวความคิดที่จะเอาผิดทางอาญากับผู้ซื้อสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ในประเทศไทยนั้น เมื่อปี พ.ศ.2553 ได้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ในมาตรา 31/1 บัญญัติว่า ผู้ใดซื้อสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ในงานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สิ่งบันทึกเสียง สื่อทัศนวัสดุ หรือภาพยนตร์ โดยรู้หรือมีเหตุอันควรรู้ว่าสินค้านั้น ได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่นให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และได้บัญญัติบทกำหนดโทษไว้ในมาตรา 70/1 บัญญัติว่า ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา 31/1 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

เห็นได้ว่าร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวได้กำหนดโทษของผู้ซื้อสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์เป็นโทษที่บังคับเอาแก่ทรัพย์สิน คือ โทษปรับ ไม่เกินหนึ่งพันบาท ซึ่งจากการวิเคราะห์ในเบื้องต้น ผู้เขียนเห็นว่าเป็นการลงโทษที่เหมาะสม กล่าวคือการใช้โทษที่บังคับเอาแก่ทรัพย์สินไม่ได้ลงโทษผู้ซื้อโดยการจำคุก และเมื่อคดีคือการกำหนดโทษปรับไม่สูงเกินไป แต่ว่าทำให้ศาลไม่อาจใช้ดุลยพินิจในการลงโทษได้อย่างเหมาะสม จึงควรกำหนดอัตราโทษที่สูงกว่านี้คือ โทษปรับ ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท เป็นต้น จะทำให้ศาลสามารถใช้ดุลยพินิจในการลงโทษได้ดีขึ้น เนื่องจากคนซื้อเสื้อผ้าแบรนด์เนม 1 ตัว ศาลอาจจะปรับ 200 บาทได้ และมีคนซื้อ 20-30 แผ่น ศาลอาจจะปรับ 10,000 บาท แต่หากโทษปรับ ไม่เกินหนึ่งพันบาท แต่ซื้อเสื้อผ้าแบรนด์เนมที่ละเมิดลิขสิทธิ์หลายตัว ศาลก็ปรับได้ไม่เกิน 1,000 บาท ซึ่งในกรณีนี้อาจเป็นการซื้อ เพื่อนำไปขายต่อ เป็นต้น และนอกจากนั้น ควรขยายความคุ้มครองดังกล่าวไปยังงานอันมีลิขสิทธิ์ประเภทงานศิลปกรรมด้วย เพราะผู้เขียนเห็นว่าเสื้อผ้าแบรนด์เนมเป็นสินค้าที่ถือว่าเป็นสินค้าที่มีการละเมิดลิขสิทธิ์มากที่สุดประเภทหนึ่งในท้องตลาด ซึ่งหากปล่อยให้มีการละเมิดดังกล่าวอยู่ตลอด

เวลาย่อมส่งผลกระทบต่อเจ้าของผลงานทางปัญญา และนอกจากนั้นยังส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เนื่องจากเสื้อผ้าแบรนด์เนม

แบรนด์ที่มีการวางขายในประเทศไทยเป็นแบรนด์ระดับโลกและมีการจัดจำหน่ายทั่วโลก ด้วยเหตุนี้ หากประเทศไทยปล่อยให้มีการละเมิดลิขสิทธิ์ในสินค้าประเภทดังกล่าวย่อมทำให้เจ้าของผลงานทางปัญญาหรือผู้ผลิตสินค้าแบรนด์เนมดังกล่าวไม่กล้าที่จะเข้ามาลงทุนในประเทศไทยเพราะเล็งเห็นว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่ไม่มีความเคร่งครัดและไม่ให้ความสำคัญในการให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ ในซึ่งประเด็นปัญหานี้ย่อมส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศเพราะผู้ลงทุนจากต่างประเทศไม่กล้าที่จะเข้ามาลงทุน

แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงสภาพสังคมส่วนใหญ่จะพบว่าผู้ซื้อสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ในเสื้อผ้าแบรนด์เนมนั้นส่วนใหญ่แล้วจะเป็นผู้มีรายได้ปานกลางไปจนถึงผู้มีรายได้น้อย ดังนั้นค่าปรับแค่เพียง 1,000 บาท อาจเป็นปัญหาใหญ่ในชีวิตของเขาเหล่านั้นได้ และเมื่อไม่มีเงินค่าปรับ ปัญหาที่จะตามก็คือการกักขังแทนค่าปรับ ซึ่งปัจจุบันคิดให้ วันละ 200 บาท การนำผู้กระทำผิดเพียงเล็กน้อยเช่นนี้ เข้าห้องขังหรือนำไปกักขังที่ใดๆ ก็ตามไม่ส่งผลดีต่อสังคมอย่างแน่นอน มีแต่จะส่งผลเสียหลายอย่างมาก ทั้งต่อตัวผู้กระทำผิด ความรู้สึกของคนในสังคมอาจจะขาดความเชื่อมั่นศรัทธาต่อกฎหมาย รวมทั้งรัฐยังต้องเสียค่าใช้จ่ายในการกักขังคนเหล่านั้นโดยไม่จำเป็นอีก ด้วยเหตุนี้ในประเด็นปัญหานี้ควรมีการกำหนดเอาผิดกับผู้ซื้อสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ แต่ต้องหาทางออกสำหรับปัญหาดังกล่าว ผู้เขียนเสนอทางออกดังนี้ คือ

1) การว่ากล่าวตักเตือน

กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจในการว่ากล่าวตักเตือน เหมือนดังเช่นดังเช่นคดีจราจรในบางข้อหา ที่กำหนดให้พนักงานเจ้าพนักงานตำรวจในการว่ากล่าวตักเตือนได้โดยไม่ต้องทำการเปรียบเทียบปรับ โดยอาจจะให้เป็นอำนาจดุลยพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการว่ากล่าวตักเตือนสำหรับผู้กระทำความผิดครั้งแรก เป็นต้น

2) การอบรมแทนค่าปรับ

กำหนดให้มีการอบรมแทนค่าปรับ ซึ่งถือว่าเป็นแนวทางที่มีสถานตำรวจหลายแห่งใช้แทนการเปรียบเทียบปรับ

ในคดีจรรยา เพื่อให้ผู้กระทำความผิดให้เห็นถึงความสำคัญว่าทำผิดข้อหาไหน แล้วส่งผลอย่างไรบ้าง ซึ่งถือว่าเป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์ หากนำมาใช้ในเรื่องการซื้อสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ได้ เพราะจะสามารถชี้ให้ผู้ซื้อสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์เห็นถึงความสำคัญของการเคารพสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ ได้เป็นอย่างดี และทราบถึงผลเสียที่เกิดขึ้นจากการซื้อสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์

3) การบริการสังคม

การบริการสังคมเป็นอีกแนวทางหนึ่งซึ่งสามารถนำมาลงโทษแทนค่าปรับได้ ซึ่งจะส่งผลดีต่อสังคม มากกว่าการกักขังแทนค่าปรับอย่างแน่นอน และหากการบริการสังคมเป็นการเผยแพร่ความรู้แก่เด็กนักเรียน นักศึกษา ตามสถาบันต่างๆ หรือให้ความรู้ตามชุมชนต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องการเคารพสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือการทำความสะอาวดัด ถนนหนทาง หรือช่วยเหลือผู้ที่ประสบอุบัติเหตุ อุทกภัยต่างๆ ตามแต่ที่ผู้กระทำความผิดสามารถบริการสังคมได้ ก็จะส่งผลดีต่อการแก้ไขปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ ได้ผลดีมาก

ดังนั้น เกี่ยวกับปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ในเสื้อผ้าแบรนด์เนม สรุปได้ว่า ควรมีการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาของผู้ซื้อสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ในเสื้อผ้าแบรนด์เนม แต่ทั้งนี้ควรเป็นโทษปรับ ซึ่งควรขยายอัตราโทษปรับ โดยกำหนดโทษขั้นต่ำ 400 บาท แต่ขั้นสูงไม่เกิน 10,000 บาท เพื่อให้ศาลสามารถใช้ดุลยพินิจในการกำหนดโทษตามความร้ายแรงของการกระทำความผิดได้ และควรมีการโทษอื่นๆ แทนการปรับ สำหรับผู้ไม่มีเงินเสียค่าปรับ เช่น คนยากจน หรือผู้มีรายได้น้อย แทนที่จะเป็นการกักขังแทนค่าปรับ ซึ่งน่าจะเป็นผลดีต่อการป้องกันและปราบปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ได้ดียิ่งขึ้นด้วย

สรุป

จากปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ในเสื้อผ้าแบรนด์เนม จะเห็นได้ว่า ผู้ซื้อสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ได้ใช้สิทธิของผู้อื่นโดยไม่สุจริต ละเมิดสิทธิของผู้อื่นและก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่เจ้าของลิขสิทธิ์ ถือว่าเป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นประเภทหนึ่ง ควรมีกฎหมายในการคุ้มครองเจ้าของลิขสิทธิ์และปราบปรามผู้กระทำความผิดมิให้มีการกระทำความผิด เพราะนอกจากนั้นจะเป็นเอาผิดแก่บุคคลดังกล่าวแล้ว ยังเป็น

การป้องกันปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ในเสื้อผ้าแบรนด์เนมอีกด้วย ตามหลักอุปสงค์และอุปทาน ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเอาผิดแก่ผู้ซื้อสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ ด้วยเหตุนี้ควรกำหนดโทษที่จะบังคับเอาผู้ซื้อเสื้อผ้าแบรนด์เนมที่ละเมิดลิขสิทธิ์เพื่อให้รับโทษ อันเป็นการป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ ผู้เขียนจึงขอเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังนี้คือ

1. ควรมีการแก้ไข เพิ่มเติม พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 เพื่อให้ครอบคลุมถึงความผิดของผู้ซื้อสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ โดยบัญญัติว่า “ผู้ใดซื้อสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ในเสื้อผ้าแบรนด์เนม โดยรู้หรือมีเหตุอันควรรู้ว่าสินค้านั้นทำขึ้นโดยการละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น ผู้นั้นต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ 400 บาท แต่ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท”

2. ทั้งนี้ให้อำนาจเจ้าพนักงานเปรียบเทียบปรับได้หากเป็นกรณีความผิดเล็กน้อยหรือให้อำนาจศาลในการที่จะใช้ดุลยพินิจในกรณีที่มีเหตุอันสมควรที่จะกล่าวกล่าวตักเตือน หรือให้เข้าอบรม หรือให้ไปบริการสังคมแทนค่าปรับได้ในกรณีผู้กระทำความผิดเป็นผู้ยากไร้ หรือขาดความรู้

3. ควรมีการเผยแพร่ความรู้แก่เด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษา รวมทั้งประชาชนทั่วไป เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการคุ้มครองลิขสิทธิ์ เห็นถึงคุณประโยชน์ของการคุ้มครองลิขสิทธิ์ ว่ามีผลดีต่อสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจของประเทศเพียงใด เพื่อลดความเห็นแก่ประโยชน์ของตนในการซื้อสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ที่มีราคาถูก

4. ควรกำหนดให้สินค้าลิขสิทธิ์เป็นสินค้าที่ควบคุมราคา โดยให้รัฐมีอำนาจในการพิจารณากำหนดราคา โดยคำนึงถึงต้นทุนการผลิตและกำไรที่ผู้สร้างสรรค์งานควรจะได้รับ เพื่อให้ประชาชนได้รับความเป็นธรรมในด้านราคาและไม่เห็นถึงความแตกต่างด้านราคาระหว่างสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ กับสินค้าที่มีลิขสิทธิ์มากนัก

เอกสารอ้างอิง

กรมทรัพย์สินทางปัญญา : การป้องกัน ลิขสิทธิ์เมื่อ 5 พฤษภาคม 2555 จาก http://www.ipthailand.go.th/ipthailand/index.php?option=com_docman&task=cat_view&gid=296&Itemid=81.

กรมทรัพย์สินทางปัญญา. การจัดสถานะประเทศไทยตาม
กฎหมายการค้าของสหรัฐฯ มาตรา 301 พิเศษประจำปี
ปี 2550. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2555 จาก http://www.ipthailand.go.th/ipthailand/index.php?option=com_content&task=view&id=626&Itemid=348

พงษ์ศักดิ์ กิตติสมเกียรติ. (2525). **ความรู้ชุดกฎหมายลิขสิทธิ์.**
วารสารศิลปากร 23.

สมพล พรพัฒน์เลิศกุล. (2529). **งานอันเป็นวัตถุแห่งลิขสิทธิ์.**
วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พญาลักษณ์ วัชรกุลทรัพย์. (2544). กฎหมายระหว่าง
ประเทศว่าด้วยลิขสิทธิ์ ลิขสิทธิ์และเครื่องหมายการค้า
กรุงเทพฯ : พี.เจ.เพลท โปรเซสเซอร์.

ไชยยศ เหมะรัชตะ. (2551). **ลักษณะของกฎหมายทรัพย์สินทาง**
ปัญญา. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : นิติธรรม.

